

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Značilnosti odzivanja ciljne populacije v Program Svit

Tatjana Kofol Bric, Marcel Kralj, Aleš Korošec, Dominika Novak Mlakar, Tanja
Metličar, Ana Lucija Škrjanec

SVITTOVI DNEVI 2014

Vključevanje oseb v program Svit

- Prostovoljna odločitev posameznika
- Podprto z učinkovitim in razumljivim vabilom
- Na podlagi dobrega dostopa do drugih preverjenih in utemeljenih informacij o zdravju
- Izraz aktivne skrbi za lastno zdravje
- Brez stroškov za osebo, razen potnih stroškov

Odzivnost – kakšne informacije imamo?

- Primerjave z drugimi
- Razlike med skupinami prebivalcev
- Razlike med 1. in 2. krogom
- Zmanjševanje neenakosti v zdravju

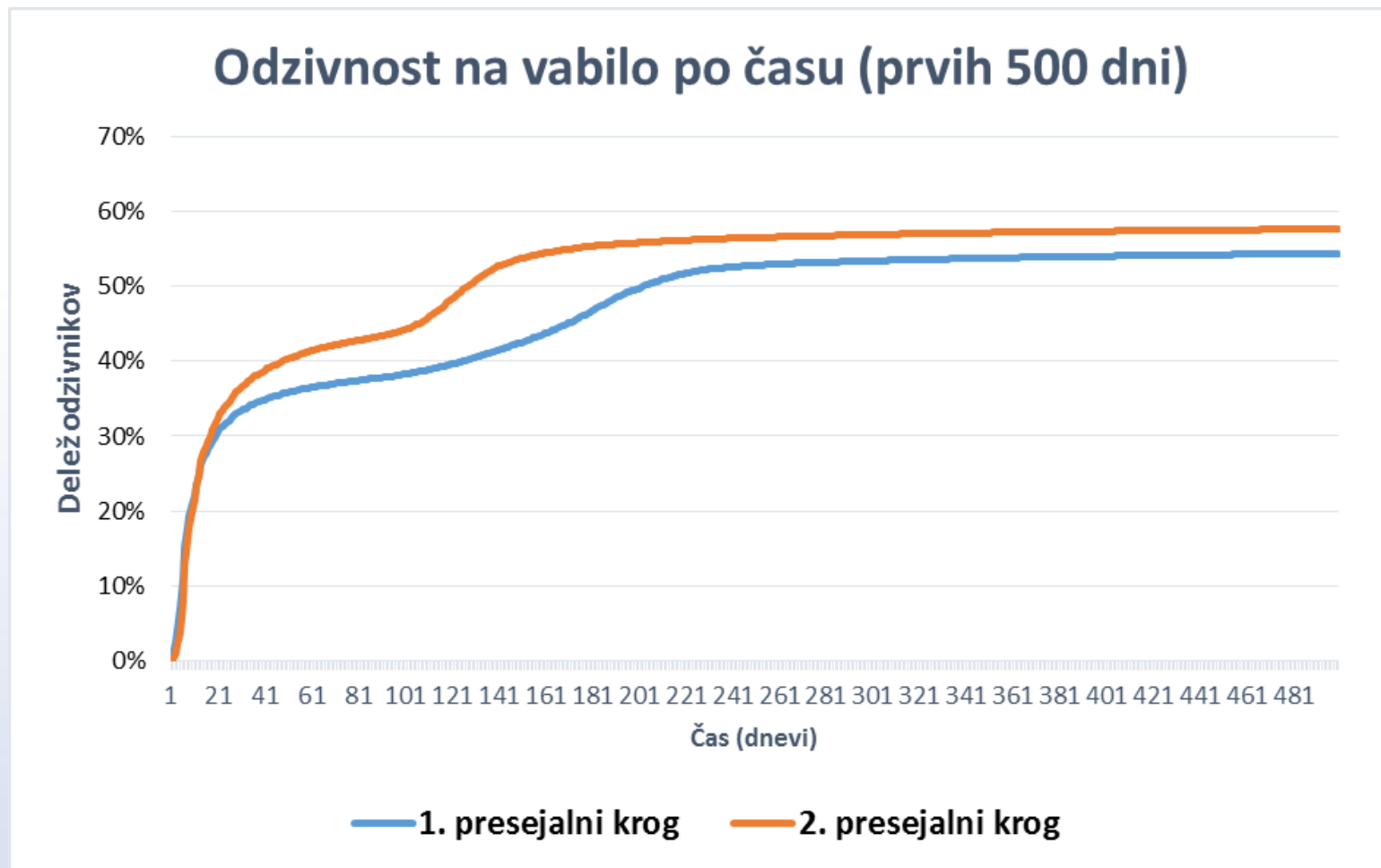
Odzivnost – primerjave med državami

- Organiziranost, ciljna populacija, uporabljene preiskave se po svetu zelo razlikujejo, zato so primerjave zelo okvirne (Bulliard et al. European Journal of Cancer (2014) 50, 434– 446)
- V državnih programih z vabljenjem je ciljna odzivnost okoli 60%, zaželena bi bila 70 %
- Finska (71%), Nizozemska (68%), Anglija (54%), Škotska (55%), Avstralija (38%), Hrvaška (19,9%), Francija (34%)
- V programih brez organiziranega vabljenja je presejanost slabša

Odzivnost – viri

- **Finska (71%)**, **Early detection of colorectal cancer with faecal occult blood test screening** H. Paimela, N. Malila, T. Palva, T. Hakulinen, H. Vertio and H. Järvinen Presented to United European Gastroenterology Week, London, UK, November 2009, and published in abstract form as *Gut* 2009; **58**(Suppl II): A35
- **Nizozemska (68%)** **CRC screening in The Netherlands; from pilots to national program**
Marie-Louise Heijnen & Iris Lansdorp-Vogelaar (The Netherlands)
http://www.worldendo.org/assets/downloads/pdf/resources/ccsc/2014/ueg/13_MLH_ILV_WEO_plenair_Wenen.pdf
- **Anglija (54%)** **Evaluation of the 3rd round of English bowel cancer screening pilot, Report of the NHS cancer screening programmes.**, David Weller, December 2009
- **Škotska (55%)** **Scottish Bowel Screening Programme , Key Performance Indicators Report: May 2013 data submission Invitations between 1st November 2010 and 31st October 2012**
- **Avstralija (38%)** **National Bowel Cancer Scr Program Monitoring report Phase 2, July 2008–June 2011**
- **Hrvaška (19,9%)**, **Results of National Colorectal Cancer Screening Program in Croatia (2007-2011)**
Miroslava Katičić, Nataša Antoljak, Milan Kujundžić, et al. *World J Gastroenterol* 2012 August 28; 18(32): 4300-4307
- **Franciji (34%)** **Characteristics of French people using organised colorectal cancer screening. Analysis of the 2010 French Health, Hcare and Ins survey.** Mélanie Fon Sing, Klervi Leuraud, Nicolas Duport . *Preventive Medicine* 57 (2013) 65–68
- **Colorectal cancer screening by guaiac faecal occult blood test in France: Evaluation of the program two years after launching** Klervi Leuraud Delphine Jezewski-Serra et al. *Cancer Epidemiology* 37 (2013) 959–967

Odločanje o vključitvi v program SVIT po času od vabila in opomnika

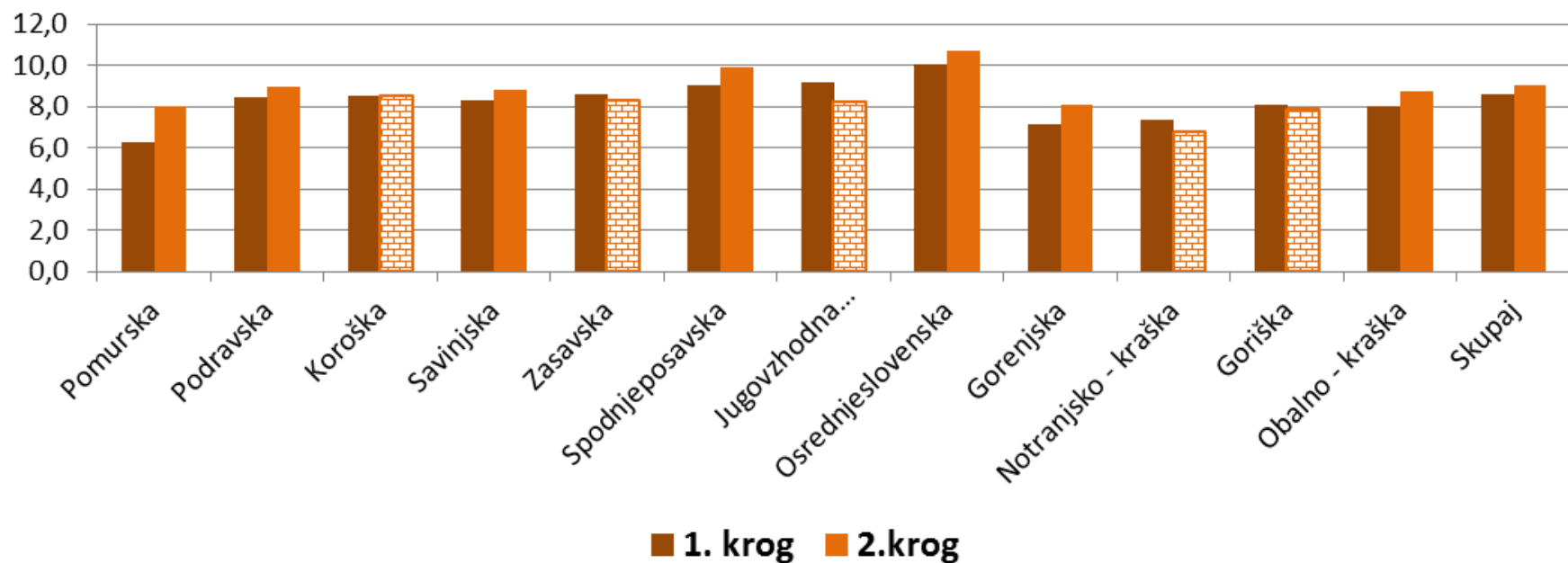

Spremenjena odločitev o sodelovanju v programu v 2. krogu

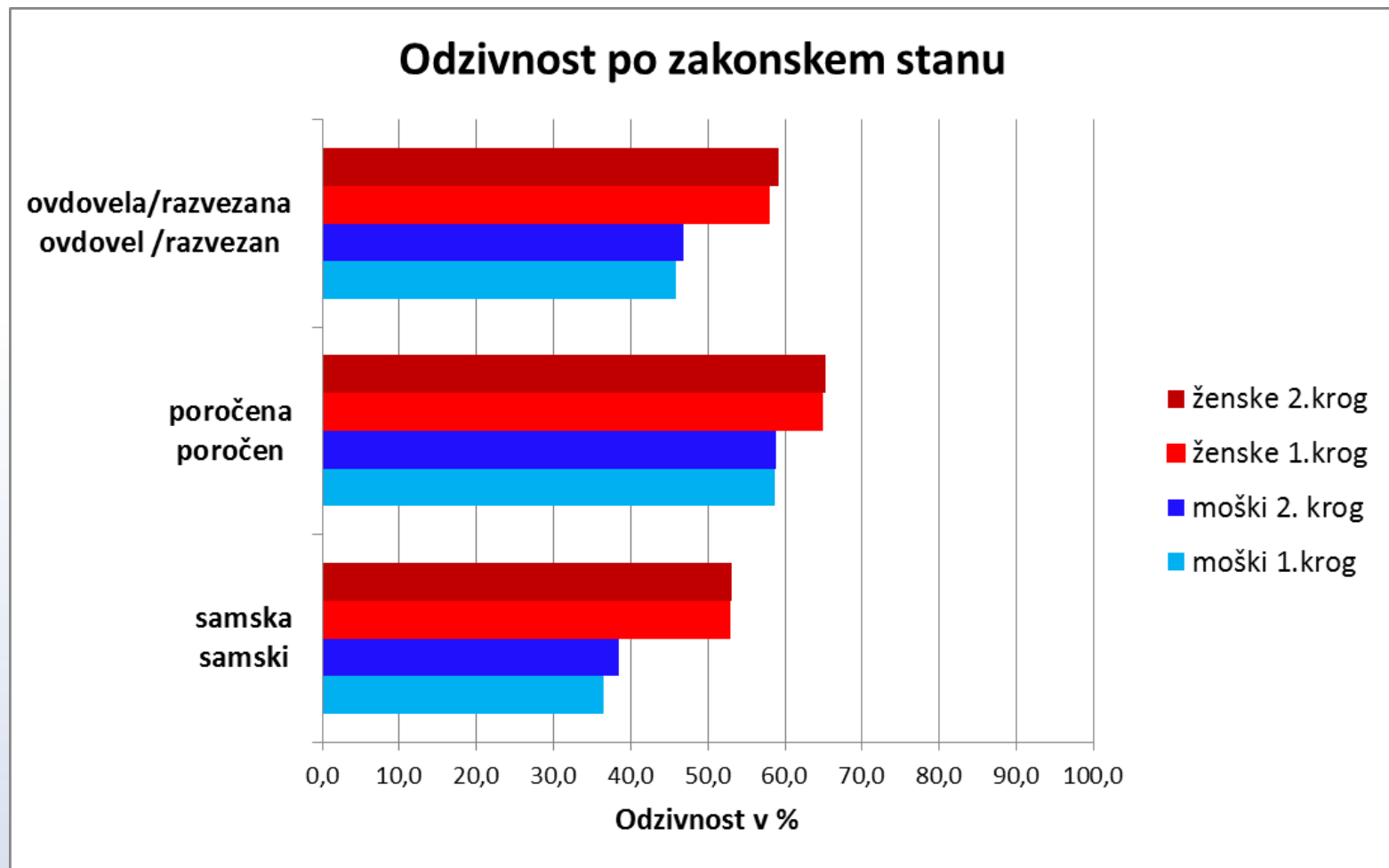
osebe se niso odzvale v 1. krogu, v 2. krogu pa so se odzvale		delež presejanih
	vsi	21,3%
	moški	19,3%
	ženske	23,6%
	zdr. regija LJ-najvišji	22,0%
	zdr. regija KP-najnižji	19,4%
osebe so se odzvale v 1. krogu, v 2. krogu pa se niso odzvale		delež izpadlih
	vsi	16,4%
	moški	16,8%
	ženske	16,0%
	starost 52 do 54 let	20,3%
	zdr. regija N Gorica-najmanj	14,8%
	zdr. regija Koper-največ	17,0%

Odzivnost glede na spol

Razlika v odzivnosti med ženskami in moškimi
(v % točkah)

Pomen socialnih mrež in družine

Vir: NIJZ-SVIT in SURS

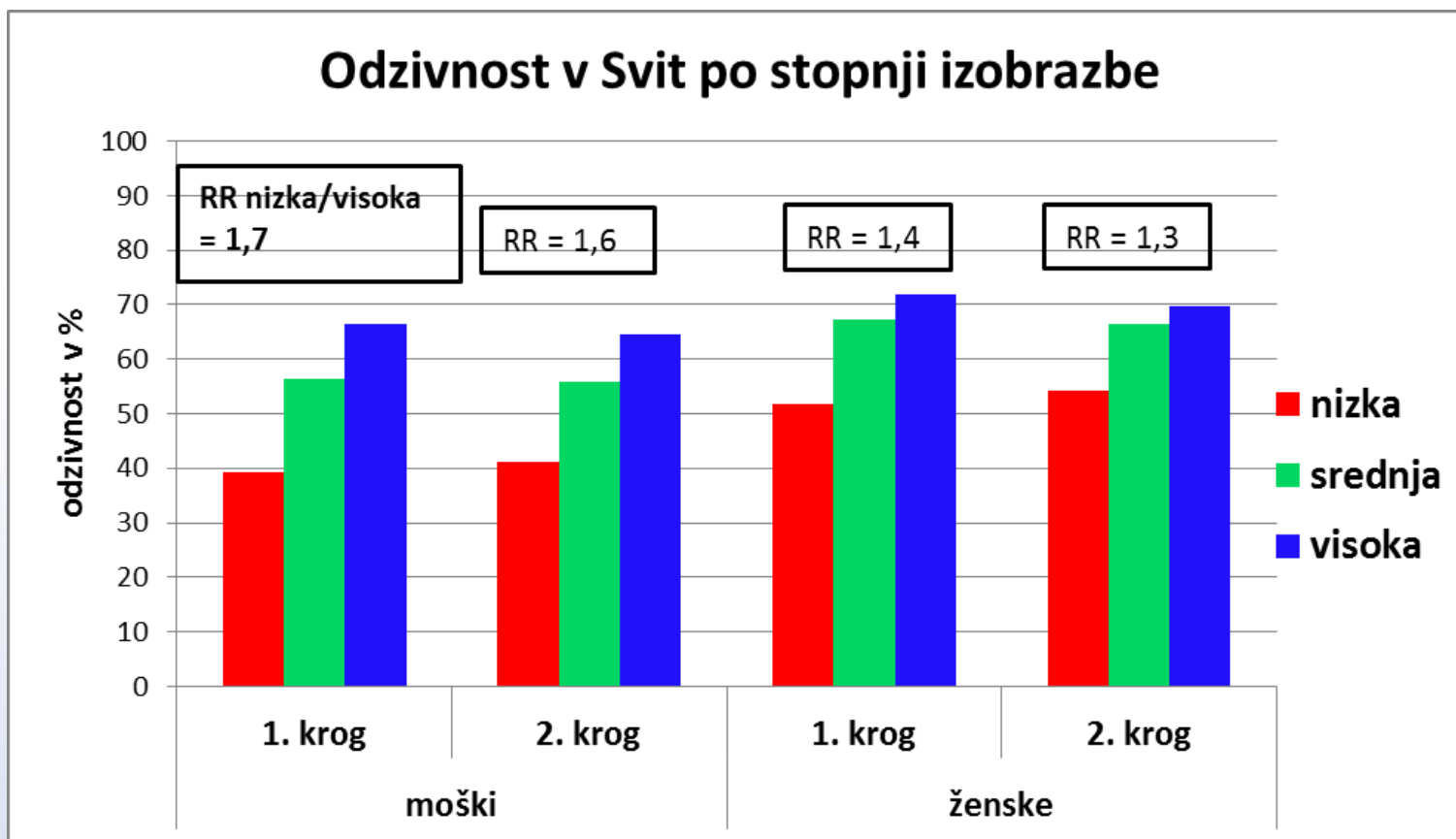
državljanstvo

	tuji državljani
med vabljenimi v 1. krogu	2,3%
med vabljenimi v 2. krogu	3%

	vsi tuji državljani	Hrvaška	Črna gora	BiH	Srbija	Makedoni	Kosovo
odzivnost v 1. krogu	19,9%	33,1%	31,6%	16,6%	17,4%	16,0%	10,6%
odzivnost v 2. krogu	21,5%	31,7%	34,8%	19,3%	19,8%	20,6%	11,7%

Vir: NIJZ-SVIT in SURS

Izobrazba – kazalnik socialno ekonomskih razlik

Vir: NIJZ-SVIT in SURS

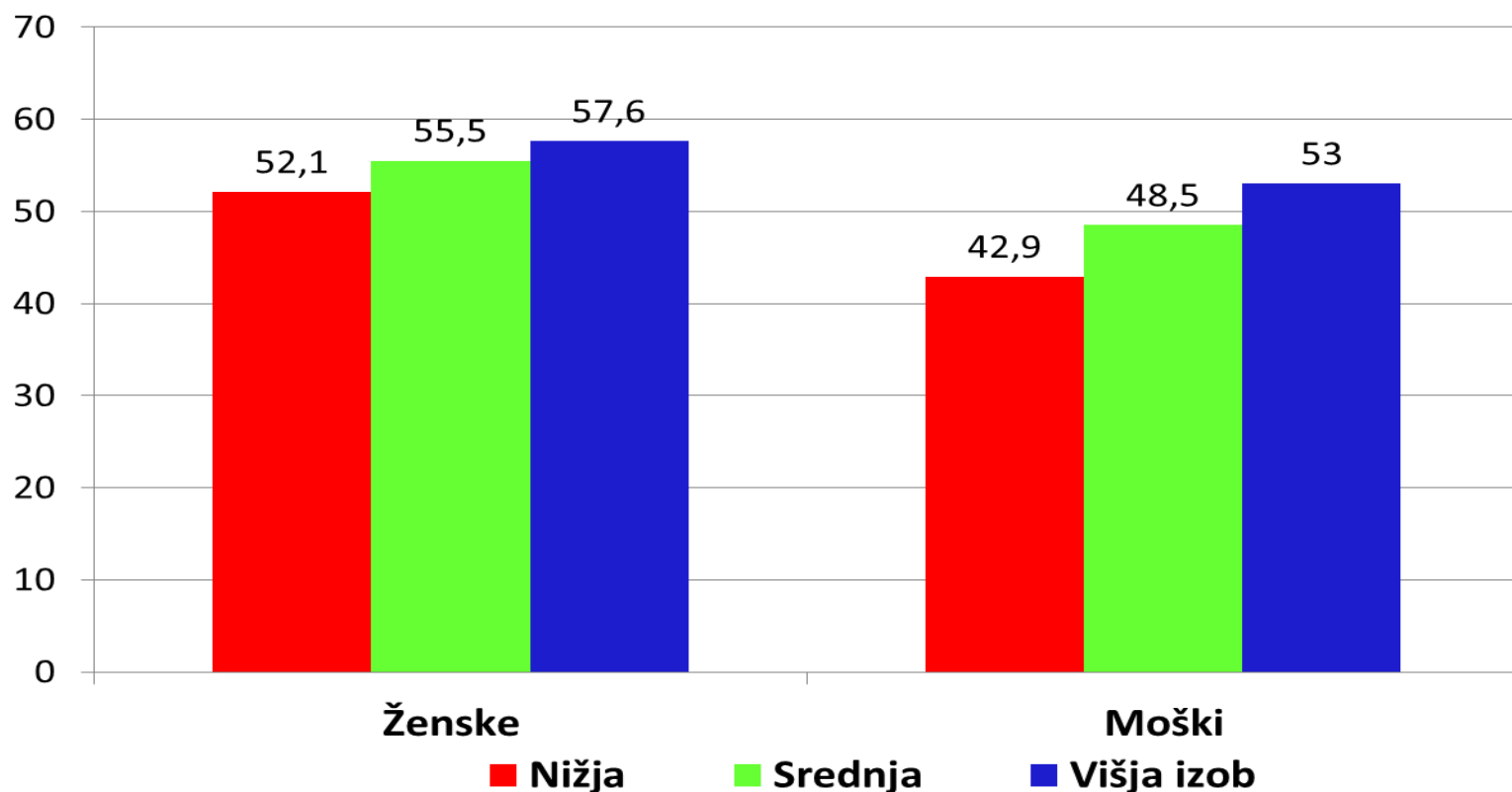
Spremembe v odzivnosti med 1.-2. krogom glede na izobrazbo in spol

Razlika (absol.)	Celje	Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	Skupaj
moški										
nizka	2,21	1,66	1,27	1,47	1,25	3,94	2,10	1,52	0,26	1,95
srednja	-0,59	-0,47	-0,83	-1,51	1,08	1,24	0,68	-0,67	-0,78	-0,48
visoka	-0,56	-1,70	-0,73	-2,84	-2,79	-1,15	-1,39	-2,56	-1,21	-1,93
ženske										
nizka	2,57	0,66	1,52	2,24	1,64	4,08	4,73	0,37	1,20	2,30
srednja	-0,44	-1,02	-1,02	-1,29	-1,10	0,62	0,05	-2,34	-2,57	-0,81
visoka	-2,34	-2,76	-2,29	-1,99	-2,84	-1,27	-0,94	-1,53	-2,25	-2,26
Skupaj	0,80	-0,13	0,00	-0,28	-0,54	2,03	2,21	-0,24	-0,24	0,36

Vir: NIJZ-SWT in SURS

Manj izobraženi umirajo mlajši

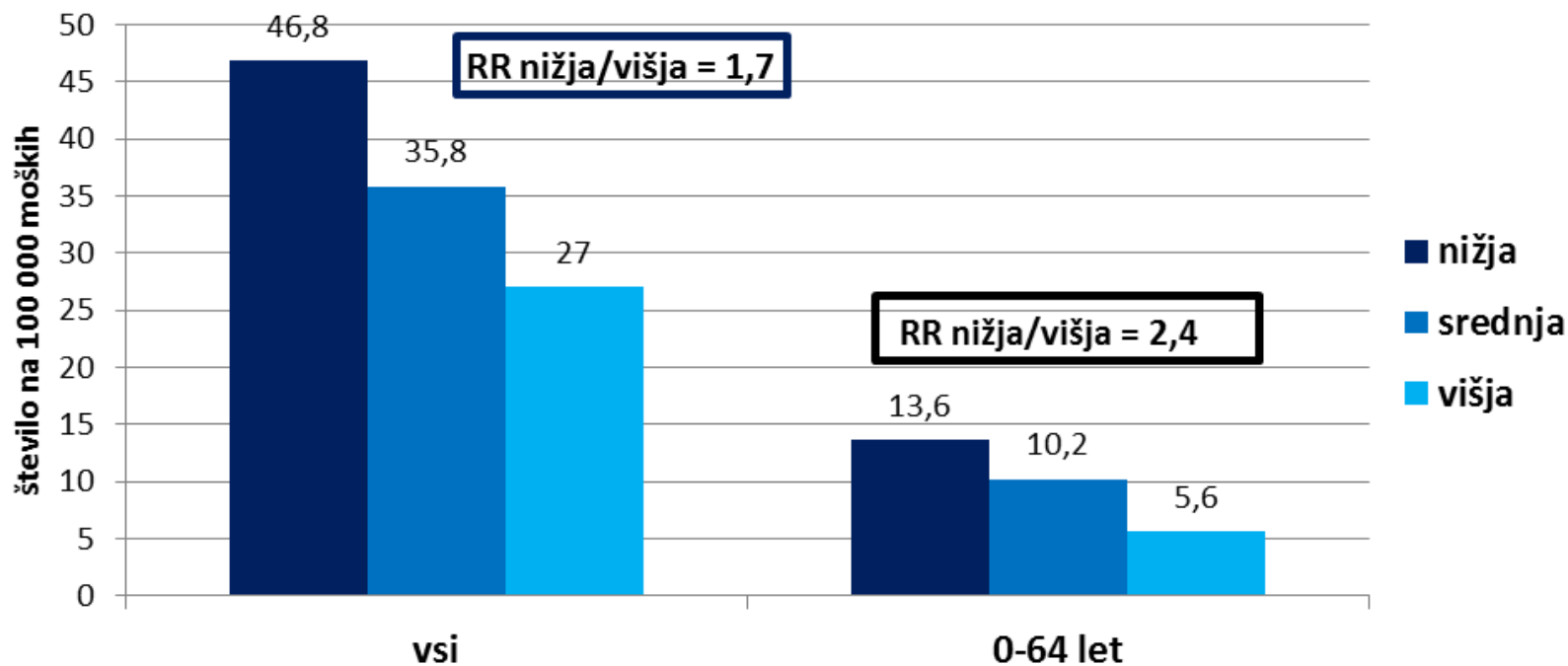
Pričakovano trajanje življenja pri 30. letu po izobrazbi, Slovenija, 2010

Rak debelega črevesja in danke

Starostno standardizirana stopnja umrljivosti

Umrljivost moških po izobrazbi RDČD, Slovenija, 2005-10

Vir: NIJZ-SVIT in SURS

Zmanjševanje razlik v zdravju

Zdravstvo držav EU mora vključiti aktivnosti za zmanjševanje neenakosti v zdravju kot eno od vodil pri ključnih politikah, do sedaj pri tem ni bilo uspešno.

Širša vključitev drugih sektorjev je nujna, potrebno je ukrepanje na vseh socialnih determinantah zdravja.

Health inequalities in the EU

Final report of a consortium, 2013

Consortium lead: Sir Michael Marmot

Manj tveganja za raka debelega črevesja in danke – dejavniki tveganja

- Ne kadim
- Imam primerno telesno težo
- Redno se gibljem
- Trudim se za naravno zdravo prehrano
- Alkohol uživam redko in manj od škodljivih količin
- Po 50 letu sem vključen v testiranje na prikrito krvavitev v blatu

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Hvala za pozornost!

SVITOVİ DNEVI 2014